

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcu: **T. L.**, bytom U., X., zast.: *JUDr. M. R.*, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Ž., X., proti žalovanému: **Správa katastra Banská Bystrica** (pôv. Katastrálny úrad v Banskej Bystrici), so sídlom Námestie Ľ. Štúra č. 1, 974 05 Banská Bystrica, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutí** správneho orgánu v konaní ROEP, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. novembra 2011 č. k. 24S/18/2011-42, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. novembra 2011 č. k. 24S/18/2011-42 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie na správnom orgáne

1. V zmysle § 1 písm. h) zákona č. 345/2012 Z.z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa s účinnosťou odo dňa 01. januára 2013 zrušujú katastrálne úrady. Na základe nižšie citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky

preukázané, že do postavenia Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpila z titulu zákonných zmien Správa katastra Banská Bystrica. Uvedená právna zmena sa premietla v zákone č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších právnych predpisov (katastrálny zákon) najmä prostredníctvom jeho nového ustanovenia § 16a.

Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 345/2012 Z.z. pôsobnosť katastrálnych úradov ustanovená osobitnými predpismi prechádza na správy katastra v sídlach krajov.

Podľa § 7 ods. 8 zák. č. 345/2012 Z.z. konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb na úseku štátnej správy v pôsobnosti katastrálneho úradu začaté do 31. decembra 2012, dokončí správa katastra v sídle kraja, v ktorej územnom obvode mal katastrálny úrad sídlo.

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. správa katastra v sídle kraja vykonáva štátnu správu na úseku katastra v územnom obvode kraja.

2. Rozhodnutím č. Co 16/2010 z 20. decembra 2010 žalovaný ako odvolací správny orgán v zmysle § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších právnych predpisov (katastrálny zákon) – ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 162/1995 Z.z.“; a § 58 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších právnych predpisov (Správny poriadok), postupom podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Správy katastra Brezno č. C-37/2010 z X..09.2010, ktorým uvedený prvostupňový katastrálny orgán

- vyhovel námietke žalobcu proti výpisu z návrhu registra obnovenjej evidencie pozemkov (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „ROEP“) v k.ú. N. a súčasne
- uviedol, že Správa katastra Brezno po zápise schváleného ROEP do KN vyznačí v obnovenom liste vlastníctva č. X. v časti B – LV pri žalobcovi poznámku, že hodnovernosť údajov o práve k nehnuteľnosti podľa D

391/02, Dnot 136/02 zo dňa 23.04.2004 je spochybnená zápisom v časti – B pozemkovo-knižnej vložky (PKV) č. X. pod por. č. X. – čd. X.

3. V predmetnom prvostupňovom rozhodnutí týkajúcom sa sporného spoluvlastníckeho podielu 1/16 uvedeného pri parcelách UO č. X. a X. vo výpise z návrhu ROEP bolo v prospech žalobcu uložené zapísať pri parcelách UO č. X. (*podľa konajúceho súdu tu správny orgán v písaní pochybila mal na myslí č. X.*) a X. vlastnícke právo žalobcu v opravenom spoluvlastníckom podiele 30/384 titulom nadobudnutia D 391/02 Dnot 136/02 zo dňa 23.4.2004 a rozhodnutia č. X-37/2010 N.

Zároveň bolo uvedené, že Správa katastra Brezno po zápise schváleného ROEP do KN vyznačí v obnovenom LV č. X. v časti B- LV pri vlastníkovi : T. L., že hodnovernosť údajov o práve k nehnuteľnosti podľa D 391/02 Dnot 136/02 zo dňa 23.04.2004 je spochybnená zápisom v časti B pozemkovo knižnej vložky /ďalej aj „PKV“/ č. X. pod por. č. X. čd. X.

Voči posledne uvedenému spochybneniu žalobca v správnom konaní podal odvolanie z 27.09.2010.

4. Pri svojom rozhodnutí vychádzal žalovaný z nasledovne zisteného skutkového stavu. Oznámením Správy katastra Brezno č.j. 9/2004 z 25.02.2004 bolo v zmysle zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 180/1995 Z.z.“) začaté konanie o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim (ďalej tiež „konanie ROEP“, resp. „ROEP“) v k.ú. N. Každému známemu účastníkovi konania, vrátane žalobcu bol doručený výpis z návrhu ROEP.

Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z.z. v znení platnom v čase vydania napadnutého prvostupňového rozhodnutia (tzn. 27.09.2010) správny orgán uverejní návrh registra počas 30 dní na verejné nahliadnutie na obvyklom mieste v obci (jej časti) spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia súčasne doručí do vlastných rúk každému účastníkovi, ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo je známe, výpis z návrhu registra týkajúci sa pozemkov, ktoré sú podľa zistených údajov v jeho vlastníctve alebo v správe spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia spolu s výpisom z návrhu registra doručí účastníkovi výzvu na zaplatenie príspevku na finančné zabezpečenie konania podľa § 10 ods. 2 a 4. Neznámych vlastníkov a vlastníkov, ktorých miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe, zastupuje fond alebo správca, ak ide o lesné pozemky; komisia doručí fondu alebo správcovi výpis z návrhu registra.

5. Proti výpisu z návrhu ROEP podal žalobca dňa 28.07.2010 námietku, že je nesprávne uvedený spoluvlastnícky podiel ku parcelám UO X. a UO X. vo výške 1/16, keď na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. D 391/02, Dnot 136/02 zdedil podiel 30/384. Komisia ROEP k námietke zaujala stanovisko z 09.09.2010.

Podľa § 7 ods. 3 zák. č. 180/1995 Z.z. v citovanom znení námietky posúdi komisia, ktorá si na tento účel vyžiada vyjadrenie toho, koho práva boli námietkou dotknuté a svedecké výpovede osôb oboznámených s miestnymi pomermi, a so svojím stanoviskom ich spolu predloží správne orgánu na rozhodnutie. Rozhodnutie o námietkach a o schválení registra je preskúmateľné súdom.

6. Prvostupňový správny orgán konštatoval, že na základe hore uvedeného osvedčenia o dedičstve sp. zn. D 391/02, Dnot 136/02 nadobudol žalobca okrem iného aj nehnuteľnosť definovanú v tomto osvedčení v článku III. pod bodom č. 5 v PKN. záp.č. X. pod

1. AI m.č. X. – stav v súbore „E“ parc.č. X. – trvalý trávny porast o výmere 26.980m²,
  - a. pod B 27a v 3/128,
  - b. pod B 39c v 3/96 a
  - c. pod B 45 v 3/128

tzn. v 30/384- inách s vykonaním zápisu do KN pol. VZ X. na LV č. X. v k.ú. N., teda ešte pred vyhotovením návrhu registra ROEP.

7. Avšak vzhľadom na to, že vlastníctvo na tomto LV č. X. nebolo uzavreté na 100%, parcela E-KN č. X. sa stala predmetom ROEP. Uvedená parcela je v pozemkovoknižnej mape zobrazená so slučkou, a preto sa z nej vytvorili dve parcely, a to

- EKN č. X., ttp o výmere 20.606m² a
- EKN č. X., ttp o výmere 5.483 m²,

a tieto sa stali predmetom ROEP. Pritom žalovaný spolu s prvostupňovým orgánom zdôraznili, že stav vlastníctva, ktorý bol do vykonania ROEP zapísaný na LV č. X. je pre zhotoviteľa ROEP záväzný, a jeho úlohou bolo doplniť vlastníctvo na predmetnom liste vlastníctva na 100%.

8. Následne podľa žalovaného zhotoviteľ ROEP v konaní ROEP zistil chybu v zápise spoluvlastníckeho podielu týkajúceho sa žalobcu a vykonaného v PKV č. X. pod B 39 na základe dedičstva po nebohom J. Š. (evidované pod B9 zo dňa 03.01.1939), lebo pod B9 zostala polovica z 3/32 (tzn. 3/64, ktoré dňa

21.10.1925 previedol na podklade darovacej zmluvy vlastník J. Š. na Š. Š. s manželkou) a tento podiel nemohol byť ďalej prevádzaný pod B 39 ako 3/32 ale správne ako 3/64. Na základe uvedeného zistenia bola v konaní uvedené výpočtová chyba odstránená a podiel následne vypočítaný:

a. pod B 27a v 3/128,

b. pod B 39c v 3/192 (ako podiel jedného z 3 spoluvlastníkov k 3/64)

a

c. pod B 45 v 3/128,

čo spoločne tzn. v 1/16. Uvedenú chybu zhotoviteľ ROEP opravil v zmysle metodického návodu na spracovanie ROEP (konajúci súd sa domnieva, že ide o Metodický návod na spracovanie registra obnovenej evidencie pozemkov MN 74.20.73.47.00 Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky), kde v prílohe č. 7 je napísané, že ak listiny obsahujú chyby v písaní, počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti (nesprávne číslo parcely alebo nesprávne vypočítaný resp. prepočítaný spoluvlastnícky podiel, ktorý z majetku poručiteľa prešiel na dediča) do registra sa zapíše správny údaj.

9. K námietke žalobcu, aby po zápise ROEP do KN bola na LV č. X. pri jeho mene vyznačená poznámka o spochybnení hodnovernosti údajov o práve k nehnuteľnosti podľa D 391/02, Dnot 136/02 s odôvodnením, že týmto dôjde k obmedzeniu jeho vlastníckeho práva, žalovaný uviedol, že zhotoviteľ ROEP postupoval v súlade s metodickým pokynom a tiež sa riadil názorom komisie, ktorá odporučila vyznačiť obmedzujúcu poznámku v zmysle § 70 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z.z.

10. Navyše žalovaný poukázal aj na to, že žalobca výklad legislatívy aplikoval len na ochranu svojho spoluvlastníckeho práva bez ohľadu na práva ostatných spoluvlastníkov. Podľa žalovaného správne orgány sú povinné rešpektovať jednak zápisy z PKV, ktoré schádzajú taktiež z právnych listín, a aj zápis právoplatného dedičského rozhodnutia odvolateľa.

Podľa § 12 ods. 1 písm. b) zák. č. 180/1995 Z.z. v citovanom znení platí, že ak sa v konaní zistia údaje odporujúce skutočnostiam, z ktorých vychádzalo notárske osvedčenie vyhlásenia o vydržaní alebo o zápise za vlastníka alebo protokol a zoznam o prechode vlastníctva veci štátu na obec, správny orgán môže na návrh rozhodnutím potvrdiť, že pozemky sú vo vlastníctve štátu alebo inej osoby, a to aj vtedy, ak sú dotknuté pozemky a právne vzťahy k nim evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií; vydaním rozhodnutia správneho orgánu strácajú osvedčenia alebo protokoly a zoznamy platnosť.

11. Z uvedených dôvodov žalovaný konštatoval, že prvostupňový správny orgán rozhodol správne, a preto jeho rozhodnutie potvrdil a odvolaniu nevyhovel.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

12. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca na Krajský súd v Banskej Bystrici prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobu zo 14.02.2011.

13. Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal vec podľa V. časti 1. a 2. hlavy O.s.p. na základe dôvodov uvedených v žalobe a dospel k záveru, že ako rozhodnutie, tak i postup správneho orgánu bol v súlade so zákonom a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

14. Svoj záver krajský súd s odkazom na ustanovenia § 244 ods. 1, § 247 ods. 1 O.s.p. a § 4 ods. 2 a § 5 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z.z. odôvodnil tým, že v prejednávanej veci nenastali podmienky na kladné rozhodnutie o žalobe podľa hore citovaného ustanovenia § 247 a nasl. O.s.p., hoci to žalobca vo svojej žalobe tvrdil. Podľa krajského súdu predmetom preskúmvacej činnosti súdu môže byť v zmysle hore citovaného zákonného ustanovenia iba rozhodnutie a postup správneho orgánu, pričom v danom prípade správny orgán rozhodol o námietke, ktorá *de facto* i *de iure* žalobou žalobcu napadnutá nebola, pretože jeho námietke bolo podľa krajského súdu vyhovené.

15. Svoj záver o vyhovení námietke krajský súd ďalej odôvodnil tým, že žalovaný formálne pochybil v prvostupňovom rozhodnutí, keď do výroku uviedol aj oznam o vyznačení poznámky. Podľa krajského súdu táto okolnosť nemala byť predmetom výrokovej časti rozhodnutia. Naopak, stačilo ju uviesť v odôvodnení, pretože poznámkou sa vyznačujú iba skutočnosti alebo pomery vzťahujúce sa k nehnuteľnostiam alebo osobe. Z uvedeného dôvodu sa teda táto časť výroku napadnutého rozhodnutia stala procesným rozhodnutím, ktorú krajský súd skúmal iba z hľadiska, či mohla privodiť resp. mohla mať za následok nezákonnosť samotného rozhodnutia.

Nezistil však takúto okolnosť, lebo námietke žalobcu bolo v konaní o ROEP vyhovené.

III.

Odvolanie žalobcu/ stanoviská

A)

16. Vo včas podanom odvolaní z 09.01.2012 (č.l. 50) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca prostredníctvom právneho zástupcu poukázal na to, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

17. Predovšetkým žalobca s odkazom na ustanovenie § 38 zák. č. 162/1995 Z.z. v spojení s § 29 ods. 1 vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) zdôraznil, že záver krajského súdu, že rozhodnutie o poznámke (konkrétne, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti bola spochybnená) je len procesným rozhodnutím, je nesprávny, lebo v skutočnosti uvedená poznámka má obmedzujúci charakter čo do možnosti s takouto nehnuteľnosťou nakladať, a preto podľa žalobcu má ďalekosiahle účinky (žalobca v súvislosti s uvedeným odkázal na článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a príslušnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky) v hmotnoprávnom postavení vlastníka nehnuteľností, spočívajúce v nezanedbateľnom obmedzení jeho vlastníckeho práva.

Podľa § 38 zák. č. 162/1995 Z.z. poznámka vyjadruje skutočnosti, ktoré obmedzujú oprávnenie vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou, alebo informuje o nehnuteľnosti alebo o práve k nehnuteľnosti.

Podľa § 29 ods. 1 vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z.z. poznámka, ktorá obmedzuje vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou, je najmä poznámka zapísaná na základe uznesenia súdu o predbežnom opatrení, ktorým sa zakazuje nakladať s nehnuteľnosťou, upovedomenia o začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti, rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania, rozhodnutia o zriadení daňového záložného práva, daňového exekučného príkazu, colného exekučného príkazu, uznesenia súdu o zaistení nehnuteľnosti, uznesenia súdu o zaistení majetku, ustanovenia § 39 ods. 2 zákona, návrhu pozemkového úradu, rozhodnutia o schválení projektu pozemkových úprav.

18. Ďalej žalobca dospel k záveru, že krajský súd neposkytol žalobcovi dostatočnú ochranu jeho základného práva upraveného v článku 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa článku I Dodatkového protokolu napriek tomu, že svoje rozhodnutie odôvodnil. Uvedené odôvodnenie vykonané krajským súdom podľa

žalobcu predstavuje v konečnom výsledku porušenie jeho hore uvedených základných práv popri porušení práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. ústavy.

19. Takisto žalobca konštatoval nezákonnosť (*ultra vires*) konania o námietkach pri ROEP podľa zák. č. 180/1995 Z.z., keď štátny orgán rozhodol v rámci jedného a toho istého rozhodnutia aj o zápise obmedzujúcej poznámky. Podľa žalobcu však žalovaný, a ani prvostupňový správny orgán nijako vo svojich rozhodnutiach relevantne nepreukázali naplnenie predpokladov pre zápis obmedzujúcej poznámky.

20. V súvislosti s uvedeným a s odkazom na ustanovenie § 36 zák. č. 162/1995 Z.z. žalobca zdôraznil, že sa stal vlastníkom nehnuteľností na základe riadnych dedičských rozhodnutí, následne aprobovaných v roku 2004 vo forme záznamu aj katastrom nehnuteľností bez akejkoľvek duplicity či viacnásobnosti. Rozpornosť stavu bola vyvolaná až registrom obnovennej evidencie pozemkov, ktorý je podľa žalobcu zostavovaný súkromnou obchodnou spoločnosťou.

21. Takisto žalobca poukázal na to, že krajský súd neprihliadol na argumentáciu obsiahnutú v podanej žalobe (najmä námietka súvisiaca s možnosťou použitia inštitútu vydržania počas správneho konania a takisto námietka žalobcu o používaní smernice, ako normatívneho správneho aktu, ktorý nie je všeobecne záväzný) a zreteľne a jasne nevysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie.

22. V súvislosti s uvedeným žalobca zdôraznil, že krajský súd neobjasnil právny základ (odkazom na konkrétny právny predpis) svojho záveru, že žalovaný formálne pochybil v prvostupňovom rozhodnutí. Prvostupňový súd sa podľa žalobcu iba obmedzil na strohé konštatovanie, že správny orgán podrobným a obsiahlym spôsobom argumentoval v napadnutom rozhodnutí, prečo bolo potrebné námietke vyhovieť a zároveň, prečo bolo potrebné aj určiť označenie v obnovenom liste vlastníctva poznámku o hodnovernosti tohto údaju.

23. Preto sa žalobca domnieva, že hore uvedený skutkový a právny stav nespôsobil svojím konaním, ale došlo k nemu v dôsledku jednak mnohoročných pochybení zo strany štátnych orgánov aj počas predchádzajúceho režimu, následne pochybení zo strany správy katastra počas platnosti ústavy Slovenskej republiky a nedôslednej legislatívy v oblasti pozemkového práva a v neposlednom rade formalistickým prístupom krajského súdu, čo v žiadnom prípade nemôže byť pripísané na ťarchu žalobcu s tým, že má niest' bremeno

obmedzujúcej poznámky a následne sporového konania, tak ako to navrhujú orgány štátnej správy.

24. Záverom svojho odvolania žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu rozhodnutím Správy katastra Brezno zruší a vráti vec žalovanému resp. správne orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie, alebo rozsudok krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

B)

25. Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 02.02.2012 (č.l. 59) vyplýva, že sa argumentačne stotožňuje so svojim odôvodnením a odmieta argumentáciu žalobcu. Žalovaný tiež zdôraznil zásadu vyplývajúcu z občianskoprávnej úpravy, že dedič môže po svojom právnom predchodcovi – poručiteľovi získať len to, čo vlastnil poručiteľ v čase smrti. Navyše podčiarkol vplyv ústavného textu zakotveného v ustanovení čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepoužíva.

26. Takisto sa žalovaný plne stotožnil so záverom krajského súdu na str. 3 dole a na str. 4 napadnutého rozsudku, pričom vyjadril domnienku, že je predovšetkým na žalobcovi, aby sám zvážil, či jeho kroky nápravy existujúcej chyby (neprávne vypočítanej veľkosti prededeného spoluvlastníckeho podielu) vedú správnym smerom.

27. Na základe uvedených skutočností požiadal konajúci súd, aby rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. (v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 250i ods. 2 O.s.p. a s prihliadnutím na skutočnosť, že preverovanie

zákonnosti rozhodnutia o spore vychádzajúce z občianskoprávných vzťahov vyžaduje od správneho súdu konať v rámci úplnej jurisdikcie, tak takýto postup v odvolacom konaní senát vzhľadom na charakter napadnutého rozhodnutia nepovažoval za potrebný) nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

29. Najvyšší súd sa stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania žalovaného proti rozsudku krajského súdu, ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či rozhodnutie žalovaného správneho orgánu o zápise poznámky do katastra nehnuteľností je v súlade s jeho oprávnením vykonávať verejnú moc, s čím je samozrejme spojená otázka preskúmateľnosti poznámky v správnom súdnictve. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

30. Žalobca svoje odvolanie oprel o viacero námietok. Za účelom riadneho prieskumu zákonosti napadnutého rozhodnutia sa musí Najvyšší súd primárne vysporiadať s námietkami, ktoré žalobca využil na spochybnenie zákonosti postupu krajského súdu smerujúceho k vysloveniu napadnutého rozsudku. Až po prípadnom vyslovení ich nedôvodnosti súdom vzniká právo žalobcovi na prieskum zákonosti samotného rozhodnutia (meritórne námietky).

31. Po preverení okruhu účastníkov a podmienok konania v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp.

doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

32. Predovšetkým Najvyšší súd poukazuje na tú skutočnosť, že katastrálne konania predstavujú v zmysle § 22 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. z veľkej časti správne konania, pri ktorých správa katastra podľa osobitného zákona rozhoduje o spore, resp. právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných vzťahov (najmä vlastnícke a iné vecné práva). Nakoľko však z obsahu odvolania nevyplýva argumentácia, ktorá by vytýkala odmietnutie úplnej jurisdikcie správnym súdom (§ 250i ods. 2 v spojení s § 250j ods. 5 O.s.p.), Najvyšší súd ďalej správnosť výberu mechanizmu nápravy neposudzoval.

A) K nutnosti zápisu obmedzujúcej poznámky:

33. Žalobca principiálne brojí proti prístupu krajského súdu pri vykonaní súdneho prieskumu rozhodnutia o zápise obmedzujúcej poznámky. Argumentačne najmä poukazuje na nesprávnosť právneho názoru krajského súdu (viď bod č. 17), že poznámka je len procesným rozhodnutím, lebo v skutočnosti uvedená poznámka má obmedzujúci charakter čo do možnosti s takouto nehnuteľnosťou nakladať (žalobca v súvislosti s uvedeným odkázal na článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a príslušnú judikatúru).

34. Z ustanovení § 1 zák. č. 180/1995 Z.z. vyplýva záver, že ide o osobitnú právnu úpravu, ktorej cieľom

- nie je odstránenie krívd vo vlastníctve k pozemkom, ale naopak odstránenie neistoty o informáciách (údajoch) k pozemkom, ktoré nie sú evidované, resp. sú evidované neúplne v súbore geodetických a popisných informácií (§ 8 ods. 1 písm. a/ a b/ a násl. aj § 78 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z.),
- a to prostredníctvom
  - o obnovy evidencie dotknutých pozemkov (tzn. sprehľadnením pôvodných /historických/ evidenčných zápisov informácií vykonaných postupom podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 180/1995 Z.z. v pozemkových a iných knihách) vrátane existujúcich právnych vzťahov k nim formou vytvorenia verejnej listiny schvaľovacím právno-aplikačným úkonom správneho orgánu, kde na významnom mieste sa nachádzajú obnovené údaje týkajúce sa najmä vlastníckeho práva, a

- po pripustení prostriedkov nápravy (námiетка) následným zápisom takto zistených údajov ako hodnoverných a záväzných do uvedených súborov geodetických a popisných informácií.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z.z. v znení platnom v čase podania námietky v konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim (ďalej len "konanie") sa zisťujú dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim a na ich základe sa zostavuje a schvaľuje register obnovennej evidencie pozemkov (ďalej len "register").

Podľa § 7 ods. 5 zák. č. 180/1995 Z.z. v citovanom znení schválený register je verejná listina, na základe ktorej katastrálny úrad zapíše údaje registra do katastra nehnuteľností.

35. Na základe uvedeného je možné v niektorých prípadoch v zmysle citovaného zákona očakávať, že správne konanie týkajúce sa obnovy informácií v príslušnom katastrálnom operáte vyústi aj v opravu nepravdivých zápisov vykonaných v príslušnej evidencii nehnuteľností pred dátumom 31.12.1992.

Podľa § 78 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. zápisy práv k nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností vykonané do 31. decembra 1992 preukazujú pravdivosť skutočností v nich uvedených, ak sa nepreukáže opak. Ak sa preukáže opak, správa katastra opraví zápis.

36. Z napadnutých rozhodnutí správnych orgánov Najvyššiemu súdu, rovnako ako krajskému súdu však vyplýva, že správny orgán takto nepostupoval, lebo aj na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. D 391/02, Dnot 136/02 zo dňa 23.04.2004 po neb. H. L., rod. Š. bol vykonaný ku dňu 13.05.2004 zápis č.z. X. na LV č. X. podielov v spoločnej hodnote 30/384 na vlastníka T. L., žalobcu.

V súvislosti s uvedeným je preto nutné na tomto mieste zdôrazniť, že existencia uvedeného osvedčenia o dedičstve, ktoré v zmysle § 175zca O.s.p. nadobúda za stanovených podmienok deklaratórne účinky súdneho uznesenia (potvrdzujúc vstup určitých skupín pozostalých do práv poručiťľa okamihom jeho smrti), je preto prekážkou na vykonanie opravného zápisu v zmysle hore citovaného § 78 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z.

Podľa § 38 ods. 1 O.s.p. súd poverí notára, aby ako súdny komisár prejednal dedičstvo a v prípadoch, keď sú splnené podmienky uvedené v § 175zca, vydal osvedčenie o dedičstve. Poverenie môže súd dodatočne meniť.

Poverenie a zmena poverenia sú voči súdnemu komisárovi účinné, len čo mu ich súd oznámil.

Podľa § 38 ods. 3 O.s.p. úkony notára podľa odseku 1 sa považujú za úkony súdu.

Podľa § 175zca ods. 4 O.s.p. účastník môže do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175l až 175z. Ak žiadosť nie je včas podaná, osvedčenie o dedičstve nadobudne účinky právoplatného uznesenia o dedičstve [§ 175q ods. 1 písm. a) až c), § 175l a 175o]; včas podanou žiadosťou osvedčenie o dedičstve stráca platnosť a súd pokračuje v konaní bez zreteľa na jeho vydanie.

37. Za tejto procesnej situácie a zisteného skutkového stavu preto správne postupoval správny orgán pri rozhodovaní o podanej námietke v konaní ROEP (navyše poverený správou na úseku evidencie nehnuteľností), keď po zistení takmer 70. ročného nepravdivého zápisu spoluvlastníckeho podielu 30/384 žalobcu k nehnuteľnostiam, ktorý bol vykonaný v príslušnej evidencii E-KN (viď žalovaným deklarovaná neúplnosť údajov k pozemkom evidovaným v PKV č. X.) pred dátumom 31.12.1992 (konkrétne v roku 1939), sa v zmysle § 39 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z., a to bez ohľadu na námietku žalobcu, že zhotoviteľ návrhu ROEP nie je orgánom verejnej správy, rozhodol vyznačiť u tohto pozemku spochybňujúcu poznámku k hodnovernosti uvedeného spoluvlastníckeho podielu (ako k údaju katastra o právach k nehnuteľnostiam).

Preto sa konajúci odvolací súd nestotožňuje s námietkou žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci, ako aj s námietkou nezákonnosti konania ROEP, keď v rámci jedného a toho istého rozhodnutia rozhodol aj o zápise obmedzujúcej poznámky.

Podľa § 39 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z. správa katastra vyznačí v katastri poznámku aj o tom, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti bola spochybnená.

*Podľa § 70 ods. 2 veta prvá zák. č. 162/1995 Z.z. údaje katastra, a to údaje **o právach k nehnuteľnostiam**, parcelné číslo, geometrické určenie nehnuteľnosti, druh pozemku, geometrické určenie a výmera katastrálneho územia, názov katastrálneho územia, výmera poľnohospodárskej jednotky alebo lesnej hospodárskej jednotky, alebo organizačnej jednotky, údaje o základných a podrobných polohových bodových poliach, údaje o bodových poliach, ako*

aj štandardizované geografické názvy sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak.

38. Navyše konajúci súd musí konštatovať, že v hore opísanom prípade nebola naznačená konajúcimi správnymi orgánmi možnosť využitia inštitútu opravy chýb v katastrálnom operáte postupom *ex offo* podľa § 59 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. V súvislosti s uvedeným konajúci senát Najvyššieho súdu s odkazom na svoju doterajšiu judikatúru (najmä body č. 39 až 41 uznesenia sp. zn. 1 Sžr 142/2011 zo 14.08.2012 alebo rozsudok sp. zn. 1 Sžr 76/2011 zo dňa 06.03.2012), ako aj na požiadavku ústavno-súladného výkladu (čl. 152 ods. 4 ústavy) konštatuje, že v zmysle ústavnej maximy (čl. 2 ods. 2 ústavy) musí inštitút opravy chýb v katastrálnom operáte postupom podľa § 59 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. predstavovať efektívny prostriedok nápravy interných chýb a pochybení zapríčinených správou katastra, nakoľko existencia legitímneho očakávania zabezpečenia bezchybného prenosu všetkých nevyhnutných údajov a informácií potrebných pre riadny výkon práva k nehnuteľnosti do príslušného katastrálneho operátu je nezvratiteľná.

Uvedený postup pri náprave chybné zapísaného spoluvlastníckeho podielu by prichádzal do úvahy v prípade zápisu dedičstva (dňa 23.04.2004) vykonaného prostredníctvom predloženého osvedčenia o dedičstve ako záznamovej listiny na LV č. X., ak by tento nesprávny zápis údajov bol priamo spôsobený evidentne nesprávnymi chybami (údajmi) v písomnom vyhotovení uvedeného osvedčenia o dedičstve (§ 59 ods. 1 písm. c/ zák. č. 162/1995 Z.z.), tzn. údajmi, ktoré nemajú oporu v katastrálnom operáte (najmä údaje zachytené v C-KN).

Avšak je nepochybné, a to najmä z charakteru konania ROEP (pozemky, ktoré nie sú evidované, resp. sú evidované neúplne v súbore geodetických a popisných informácií, tzn. E-KN), že toto v prejednávanej veci nenastalo.

Podľa § 59 ods. 1 zák. č 162/1995 Z.z. správa katastra aj bez návrhu

a) opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra,

b) v súčinnosti s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví v katastrálnej mape chybné zakreslené hranice pozemkov,

c) v súčinnosti so štátnymi orgánmi, obcami, notármi, ako aj s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví údaje katastra spôsobené chybami v písaní a počítaní a inými zrejmyimi nesprávnosťami v písomných vyhotoveniach právnych úkonov, vo verejných listinách a v iných listinách.

B) K preskúmateľnosti zápisu obmedzujúcej poznámky:

39. Najvyšší súd ďalej súhlasí s argumentáciou krajského súdu, že rozhodnutie o zápise poznámky má procesný charakter, a preto odmieta argumentáciu žalobcu, že v prípade krajského súdu bol vyslovený nesprávny názor.

40. Hore uvedený procesný charakter rozhodnutia o zápise spochybňujúcej poznámky ho ešte automaticky nepodraduje v zmysle § 248 písm. a) O.s.p. pod rozhodnutia, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu v zmysle 5. časti Občianskeho súdneho poriadku. Na prvom mieste je neprehliadnuteľné a právne významné to, že poznámka spochybňuje hodnovernosť údajov o práve žalobcu k nehnuteľnosti zakotvenú v § 70 zák. č. 162/1995 Z.z. Uvedené právo je vlastnícke právo žalobcu, ktorý nesúhlasí so záverom žalovaného týkajúceho sa určenia jeho podielu. Je nepochybné, že systematickým výkladom uvedené právo spadá do skupiny základných práv a slobôd vymedzenej v Druhom oddieli Druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 248 písm. a) O.s.p. súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

Podľa článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

41. Na druhom mieste musí Najvyšší súd čiastočne súhlasiť s argumentáciou žalobcu, že vykonanie poznámky má na neho, tzn. na jeho subjektívne práva negatívny dopad, a to tým, že obmedzuje jeho vlastnícke právo (vo význame zníženia rozsahu práva) voči tretím osobám (princíp *erga omnes*). Tento dopad však nie je možné pričítať na ťarchu správnych orgánov konajúcich v procese ROEP. Je iba vecou žalobcu, ak sa domnieva, že mu svedčí ústavná ochrana zakotvená v čl. 20 ods. 1 ústavy v jeho prospech, aké právne prostriedky na obhajobu svojho práva využije.

C) Inštitút vydržania v konaní ROEP:

42. Žalobca ďalej poukazoval na to (viď bod č. 21), že krajský súd neprihliadol na jeho argumentáciu týkajúcu sa vydržania, ktorú uplatňoval počas správneho konania. Najvyšší súd poukazuje na to, že inštitút vydržania podľa občianskeho práva je odlišný, čo do svojho právneho základu, ako aj aprobačného aktu orgánu štátnej moci, od úpravy vydržania v práve správnom.

43. Predovšetkým je neprehliadnuteľnou skutočnosťou, že samotný zák. č. 180/1995 Z.z. zakotvuje úpravu vydržania spojenú s koncentračnou zásadou prostredníctvom ustanovenia § 11, § 11a a § 12.

Podľa § 11 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z.z. správny orgán na návrh účastníka konania (ďalej len "navrhovateľ") rozhodnutím potvrdí, že navrhovateľ nadobudol vlastníctvo k pozemku vydržaním, ak sú splnené podmienky ustanovené týmto zákonom. Účastníkom konania je aj dedič oprávneného držiteľa.

Podľa § 11 ods. 3 zák. č. 180/1995 Z.z. návrh na vydanie rozhodnutia podľa odseku 1 možno podať len na účely konania a najneskôr s podaním námietok (§ 7 ods. 2).

44. Najvyšší súd však nemá zo strany žalobcu preukázané, že by urobil uvedené zákonné kroky. Preto jeho hore uvedená argumentácia o neprihliadnutí krajského súdu na námietku súvisiacu s možnosťou použitia inštitútu vydržania počas správneho konania je irelevantná.

45. Vo vzťahu k námietke o používaní smernice a jej aplikácii správnymi orgánmi Najvyšší súd súladne s krajským súdom konštatuje, že nezistil žiadne nezákonnosti.

V.

46. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa, ako aj argumentácie odporkyne, a tiež s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovaných rozhodnutiach sp. zn. 1 Sžr 142/2011 a 1 Sžr 76/2011, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu

postupom podľa § 219 ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

47. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 246c ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

48. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava katastrálneho konania pri tvorbe registra obnovenej evidencie pozemkov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave, dňa 22. januára 2013

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková